

DOI: 10.58423/2786-6742/2026-13-79-94
УДК 339.96:330.564(477)

Veronika HANUSZICS

közgazdasági tudományok kandidátusa, docens,
Számvitel és Auditálás Tanszék docense,
II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Egyetem
Beregszász, Ukrajna

ORCID ID: [0000-0001-6902-6303](https://orcid.org/0000-0001-6902-6303)

Scopus Author ID: [58538726200](https://scopus.org/authorid/58538726200)

e-mail: hanuszics.veronika@kmf.org.ua

UKRAJNÁNAK NYÚJTOTT NEMZETKÖZI TÁMOGATÁSOK SZERKEZETI ÉS KONCENTRÁCIÓS ELEMZÉSE

Анотація. У статті досліджено структуру та масштаби міжнародної двосторонньої допомоги Україні у 2022–2025 рр. з метою аналізу її розподілу між країнами-донорами та за видами підтримки: фінансовою, гуманітарною і військовою. Проаналізовано обсяги допомоги найбільших країн-донорів, серед яких провідну роль відіграють Сполучені Штати Америки, інституції Європейського Союзу, Німеччина, Велика Британія, Канада, Данія, Японія, Нідерланди, Швеція та Норвегія, а також визначено рівень їх внеску відносно валового внутрішнього продукту. Одні з найвищих обсягів підтримки відносно власного ВВП забезпечили країни з порівняно невеликими економіками, зокрема Естонія (3,01 %) та Литва (2,45 %). Ці значення суттєво перевищували відповідні показники більшості економічно потужних держав. Особливу увагу приділено дослідженню структури допомоги країні, що межують із Закарпатською областю, зокрема Польщі, Словаччини, Румунії та Угорщини. Проведений аналіз дозволив визначити відмінності у пріоритетах надання допомоги цими державами та оцінити їх внесок у регіональну систему підтримки України. Для оцінювання рівня концентрації міжнародної допомоги застосовано методи кривої Лоренца та коефіцієнта Джіні. За допомогою цих методів було кількісно визначено нерівномірність розподілу фінансових ресурсів між країнами-донорами та встановлено високий рівень асиметрії у структурі міжнародної підтримки. Загальний обсяг двосторонньої допомоги від 22 аналізованих країн-донорів становив 253,59 млрд євро, з них 115,34 млрд євро або близько 45,5 % забезпечено Сполученими Штатами Америки. Значення коефіцієнта Джіні на рівні 0,681 свідчить про високий ступінь концентрації міжнародної допомоги та істотну залежність України від обмеженого кола ключових донорів. Обґрунтовано необхідність диверсифікації джерел зовнішнього фінансування та посилення внутрішнього економічного потенціалу для зниження ризиків фінансової нестабільності в умовах можливих змін у глобальному політико-економічному середовищі, а також підвищення незалежності національної економіки від зовнішніх фінансових впливів у довгостроковій перспективі.

Ключові слова: міжнародна допомога Україні, країни-донори, концентрація допомоги, крива Лоренца, коефіцієнт Джіні, структура міжнародної підтримки.

JEL Classification: F35, F51, H87

This is an Open Access article distributed under the terms of the [Creative Commons CC BY-NC 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/)

Absztrakt. A tanulmány Ukrajna számára nyújtott nemzetközi kétoldalú támogatások szerkezetét és volumenét vizsgálja a 2022–2025 közötti időszakban, valamint feltárja országok szerinti megoszlásának sajátosságait és tipológiai strukturáját a pénzügyi, humanitárius és katonai támogatások mutatói alapján. A kutatás elemzi a legnagyobb donorországok támogatási volumenét, amelyek közül meghatározó szerepet töltenek be az Amerikai Egyesült Államok, az Európai Unió intézményei, Németország, az Egyesült Királyság, Kanada, Dánia, Japán, Hollandia, Svédország és Norvégia, továbbá meghatározza hozzájárulásuk mértékét a bruttó hazai termékhez viszonyítva. A GDP-arányos támogatási volumenek tekintetében a legmagasabb értékeket kisebb gazdasággal rendelkező országok biztosították, különösen Észtország (3,01%) és Litvánia (2,45%), amelyek mutatói jelentősen meghaladták a legtöbb nagy gazdasági teljesítménnyel rendelkező állam megfelelő értékeit. A tanulmány kiemelt figyelmet fordít a Kárpátalja megyével határos országok (Lengyelország, Szlovákia, Románia és Magyarország) támogatási strukturájának elemzésére. Az elvégzett vizsgálat lehetővé tette e országok támogatáspolitikai prioritásai közötti különbségek azonosítását, valamint hozzájárulásuk értékelését Ukrajna regionális támogatási rendszerében. A nemzetközi támogatások koncentrációs szintjének értékelésére a Lorenz-görbe és a Gini-index módszerei kerültek alkalmazásra. E módszerek segítségével számszerűen meghatározhatóvá vált a pénzügyi erőforrások országok közötti eloszlásának egyenlőtlensége, valamint kimutathatóvá vált a nemzetközi támogatási struktúra magas fokú aszimmetriája. A vizsgált 22 donorország által nyújtott kétoldalú támogatások teljes volumene 253,59 milliárd eurót tett ki, amelyből 115,34 milliárd eurót, azaz mintegy 45,5%-ot az Amerikai Egyesült Államok biztosított. A 0,681 értékű Gini-index a támogatások rendkívül magas koncentrációját és Ukrajna jelentős mértékű függőségét jelzi egy korlátozott számú kulcsdonortól. Az eredmények alátámasztják a külső finanszírozási források diverzifikációjának szükségességét, valamint az ukrán gazdaság belső finanszírozási potenciáljának erősítését a globális politikai és gazdasági környezet esetleges változásaiból eredő pénzügyi kockázatok mérséklése, továbbá a nemzetgazdaság külső finanszírozási forrásoktól való hosszú távú függőségének csökkentése érdekében.

Kulcsszavak: Ukrajnának nyújtott nemzetközi támogatás, donorországok, támogatási források koncentrációja, Lorenz-görbe, Gini-index, a nemzetközi támogatások szerkezete.

Abstract. The article examines the structure and scale of international bilateral assistance provided to Ukraine in 2022–2025 with the aim of identifying country-specific distribution patterns and the typological structure of support in terms of financial, humanitarian, and military assistance. The study analyzes the volume of aid provided by the largest donor countries, among which a leading role is played by the United States, the institutions of the European Union, Germany, the United Kingdom, Canada, Denmark, Japan, the Netherlands, Sweden, and Norway, and also determines the level of their contributions relative to gross domestic product. In terms of GDP-adjusted assistance volumes, some of the highest levels of support were provided by countries with relatively small economies, in particular Estonia (3.01%) and Lithuania (2.45%), whose contributions significantly exceeded the corresponding indicators of most economically powerful states. Particular attention is paid to the analysis of the assistance structure of countries bordering Zakarpattia region, namely Poland, Slovakia, Romania, and Hungary. The conducted analysis made it possible to identify differences in the priorities of assistance provision by these countries and to assess their contribution to the regional support system for Ukraine. To evaluate the level of concentration of international assistance, the methods of the Lorenz curve and the Gini index were applied. These methods made it possible to quantify the uneven distribution of financial resources among donor countries and to identify a high level of asymmetry in the structure of international support. The total volume of bilateral assistance provided by the 22 analyzed donor countries amounted to EUR 253.59 billion, of which EUR 115.34 billion, or approximately 45.5%, was provided by the United States. The Gini index value of 0.681 indicates a high degree of concentration of international assistance and a significant dependence of Ukraine on a limited number of key donors. The results substantiate the

need to diversify external financing sources and strengthen the internal economic potential of Ukraine in order to reduce the risks of financial instability under possible changes in the global political and economic environment, as well as to increase the long-term independence of the national economy from external financial inflows.

Keywords: *international aid to Ukraine, donor countries, aid concentration, Lorenz curve, Gini index, structure of international support.*

Probléma felvetése. Ukrajna gazdasági működőképességének fenntartása a 2022-ben kezdődött háború következtében jelentős mértékben a nemzetközi támogatási források rendelkezésre állásától vált függővé. A pénzügyi, humanitárius és katonai támogatások együttesen biztosítják az államháztartás stabilitását, a lakosság ellátását, valamint a védelmi rendszer működésének fenntarthatóságát. Ennek következtében a nemzetközi támogatások volumene és szerkezete nem csupán gazdasági, hanem stratégiai jelentőségű tényezővé vált Ukrajna hosszú távú stabilitása szempontjából.

A nemzetközi támogatások rendszerének elemzése ugyanakkor rámutat arra, hogy a támogatási források országok közötti megoszlása jelentős egyenlőtlenséget mutat, és a teljes támogatási volumen meghatározó része néhány vezető donorországhoz kapcsolódik. Ez a koncentrált szerkezet fokozza a külső finanszírozási függőség kockázatát, különösen olyan körülmények között, amikor a globális gazdasági instabilitás, a geopolitikai feszültségek vagy a donorországok költségvetési prioritásainak változása befolyásolhatja a támogatások fenntarthatóságát.

Különösen fontos kérdésként merül fel annak vizsgálata, hogy milyen mértékű a támogatási források koncentrációja az egyes donorországok között, valamint milyen szerkezeti sajátosságok jellemzik a támogatások típus szerinti megoszlását. E kérdések elemzése lehetővé teszi a nemzetközi támogatási rendszer stabilitásának értékelését, továbbá hozzájárul a külső finanszírozási kockázatok azonosításához és a támogatási források diverzifikációjának megalapozásához.

A legújabb kutatások és publikációk elemzése. Az Ukrajnának nyújtott nemzetközi pénzügyi támogatás gazdasági szerepét és helyreállítási folyamatokban betöltött jelentőségét számos hazai kutatás vizsgálja. A nemzetközi támogatások makrogazdasági stabilizációban és a háború utáni gazdasági újjáépítésben betöltött szerepét részletesen elemezték T. V. Medynska, I. L. Bodnariuk, N. R. Oliinyk [1, 2], a támogatások szerkezetét és finanszírozási mechanizmusait M. Prokhorova, Ya. Humeniuk [3], V. A. Panchenko [4], O. Batrak, V. Marhasova [5] és O. Cheberiako, D. Herus [6] vizsgálták. A humanitárius támogatások működési mechanizmusainak sajátosságait O. P. Butenko, O. V. Kot, V. A. Malakhov [7], valamint G. Pochenchuk, I. Kuzmuk [8] elemezték.

A nemzetközi támogatások szerkezeti és regionális sajátosságait, valamint azok gazdasági és társadalmi hatásait több empirikus kutatás is vizsgálta. Különösen a balti államok humanitárius támogatásának szerepét O. Sukhobokova [9], a nemzetközi pénzügyi támogatások volumenének alakulását U. Vatamaniuk-Zelinska, N. Bundz [10], míg a katonai, gazdasági és diplomáciai támogatások komplex hatását O.

Buriachenko, O. Somak, S. Holubytskyi, N. Kravchenko, O. Kravchenko [11] elemezték. A nemzetközi támogatások és a külföldi működőtőke-befektetések gazdasági növekedésre gyakorolt hatását E. Freyer, I. Lishchynsky, M. Lyzun [12] vizsgálták.

A nemzetközi támogatások jogi, intézményi és szervezeti kereteinek elemzése szintén jelentős helyet foglal el a szakirodalomban. A támogatások felhasználásának jogi szabályozását hadiállapot körülményei között D. Manko, O. Ivanchenko, V. Ivanchuk [13], a pénzügyi biztonság garanciáinak kérdését V. Bilous, M. Ternushchak [14], az operatív megvalósítás szervezeti-jogi modelljeit L. I. Prypolova, V. O. Korniienko [15], a nem kormányzati szervezetek szerepét S. Roshko, M. Yurina [16], valamint a nemzetközi támogatások vállalati rezilienciára gyakorolt hatásának értékelési módszereit I. A. Nechayeva, M. S. Sosnovskiy [17] vizsgálták.

Mindazonáltal a rendelkezésre álló kutatások ellenére az Ukrajnának nyújtott nemzetközi támogatások országok közötti eloszlásának koncentrációs vizsgálata, különösen a támogatások típus szerinti szerkezetének és regionális sajátosságainak együttes figyelembevételével, még nem került kellő mértékben rendszerezésre, ami indokoltá teszi a támogatási források koncentrációjának kvantitatív elemzését Lorenz-görbe és Gini-index alkalmazásával.

A cikk céljának megfogalmazása. A tanulmány célja az Ukrajnának nyújtott nemzetközi kétoldalú támogatások volumenének, szerkezeti összetételének és országok közötti eloszlási sajátosságainak átfogó elemzése 2022-2025 közötti időszakban. A kutatás kiemelt feladata a legnagyobb donorországok szerepének meghatározása a pénzügyi, humanitárius és katonai támogatások rendszerében, valamint a támogatások GDP-arányos relatív súlyának vizsgálata.

A tanulmány további célja a támogatási források koncentrációjának kvantitatív értékelése a Lorenz-görbe és a Gini-index módszertani eszköztárának alkalmazásával, amely lehetővé teszi az országok közötti eloszlási egyenlőtlenségek mértékének objektív meghatározását. A vizsgálat külön figyelmet fordít az Ukrajnával szomszédos, Kárpátalja megyével határos országok támogatási struktúrájának elemzésére is, annak érdekében, hogy feltárhatók legyenek a regionális együttműködés sajátosságai és prioritásai.

Módszerek és módszertan. A kutatás módszertani alapját az Ukrajnának nyújtott nemzetközi kétoldalú támogatások szerkezeti és koncentrációs elemzése képezte a 2022. január 24. és 2025. december 31. közötti időszakban. A vizsgálat során a támogatások három fő típusának (pénzügyi, humanitárius és katonai támogatás) összehasonlító értékelése történt meg országok szerinti bontásban, amely lehetővé tette a támogatási struktúra sajátosságainak feltárását. Az empirikus elemzés alapját a legnagyobb donorországok támogatási volumeneire vonatkozó statisztikai adatok képezték, amelyek a Statista adatbázisából származnak. Az elemzésbe összesen 22 donorország került bevonásra, amelyeket a legnagyobb támogatási volumenű országok, valamint az Ukrajnával közvetlenül határos államok adatainak együttes figyelembevételével határoztunk meg. A torzítások elkerülése érdekében az Európai

Unió aggregált támogatási adatai nem kerültek bevonásra a koncentrációs vizsgálatba, mivel azok több tagállam együttes hozzájárulását tartalmazzák.

A támogatási források országok közötti eloszlásának egyenlőtlenségi szerkezetét a Lorenz-görbe és a Gini-index alkalmazásával vizsgáltuk. A Lorenz-görbe grafikus ábrázolása Python programozási környezet alkalmazásával történt. Ez lehetővé tette a kumulált támogatási arányok pontos vizualizációját és az eloszlási koncentráció szemléletes bemutatását. A Gini-index kiszámítása az egyes donorországok teljes támogatási volumene alapján növekvő sorrendbe rendezett adatsor felhasználásával történt.

Az alkalmazott módszertani megközelítés biztosította a nemzetközi támogatások szerkezeti sajátosságainak komplex vizsgálatát, valamint a támogatási források koncentrációjának objektív és összehasonlítható értékelését.

A kutatási eredmények bemutatása. Az Ukrainának nyújtott nemzetközi támogatások szerkezete a 2022. január 24. és 2025. december 31. közötti időszakban jelentős átalakuláson ment keresztül, amelynek következtében a kétoldalú támogatások volumene és összetétele egyaránt meghatározó szerepet kapott az ország gazdasági stabilitásának és védelmi képességeinek fenntartásában. A támogatások nemzetközi rendszere több komponensből épül fel, amelyek közül kiemelkedő jelentőségűek a pénzügyi, a humanitárius és a katonai támogatások, mivel ezek együttesen biztosítják az állami működés folyamatosságát, a lakosság ellátását, valamint a biztonsági rendszer működésének fenntartását.

A nemzetközi támogatások volumenének és szerkezetének vizsgálata lehetővé teszi annak feltárását, hogy mely donorországok játszanak meghatározó szerepet az Ukrainának nyújtott támogatási rendszerben, továbbá milyen arányban járulnak hozzá a különböző támogatási formák finanszírozásához. A támogatások országok szerinti megoszlásának elemzése különösen fontos a nemzetközi együttműködés struktúrájának értékelése, valamint a támogatási források koncentrációjának és egyenlőtlenségi viszonyainak feltárása szempontjából.

Az Ukrainának nyújtott kétoldalú támogatások legnagyobb donorországok szerinti megoszlását és szerkezeti összetételét az 1. táblázat szemlélteti, amely a pénzügyi, humanitárius és katonai támogatások volumenét mutatja be milliárd euróban, valamint a támogatások arányát a donorországok bruttó hazai termékéhez viszonyítva a vizsgált időszakban.

Az 1. táblázat adatai alapján megállapítható, hogy az Ukrainának nyújtott kétoldalú támogatások szerkezete erősen koncentrált, és a támogatási volumen meghatározó része néhány vezető donorországhoz kapcsolódik.

A legnagyobb támogatást az Egyesült Államok biztosította, amely összesen 115,34 milliárd euró értékben járult hozzá Ukrajna támogatásához a vizsgált időszakban. Az amerikai támogatás szerkezetében különösen a katonai támogatás dominál, amely önmagában 64,62 milliárd eurót tett ki, míg a pénzügyi támogatás volumene 47,30 milliárd euró volt. Jelentős támogatási volumen kapcsolódik az Európai Unió intézményeihez is, amelyek elsősorban pénzügyi támogatás formájában

járultak hozzá Ukrajna működőképességének fenntartásához. Az EU Bizottsága és Tanácsa által biztosított támogatás összege elérte a 84,06 milliárd eurót, amely szinte teljes egészében pénzügyi jellegű volt.

A további vezető donorországok közül Németország és az Egyesült Királyság szintén jelentős mértékű katonai támogatást biztosítottak. Németország esetében a katonai támogatás volumene 20,01 milliárd eurót tett ki, míg az Egyesült Királyság 14,28 milliárd euró értékű katonai támogatást nyújtott.

Kanada és Japán támogatási szerkezetében ezzel szemben a pénzügyi támogatás játszott hangsúlyosabb szerepet. Az észak-európai országok (különösen Dánia, Svédország és Norvégia) szintén jelentős támogatást biztosítottak, elsősorban katonai jellegű hozzájárulás formájában.

1. táblázat

Ukrajnának nyújtott kétoldalú támogatások 2022. január 24. és 2025. december 31. között, támogató és támogatás típusa szerint (20 legnagyobb támogató), milliárd euró

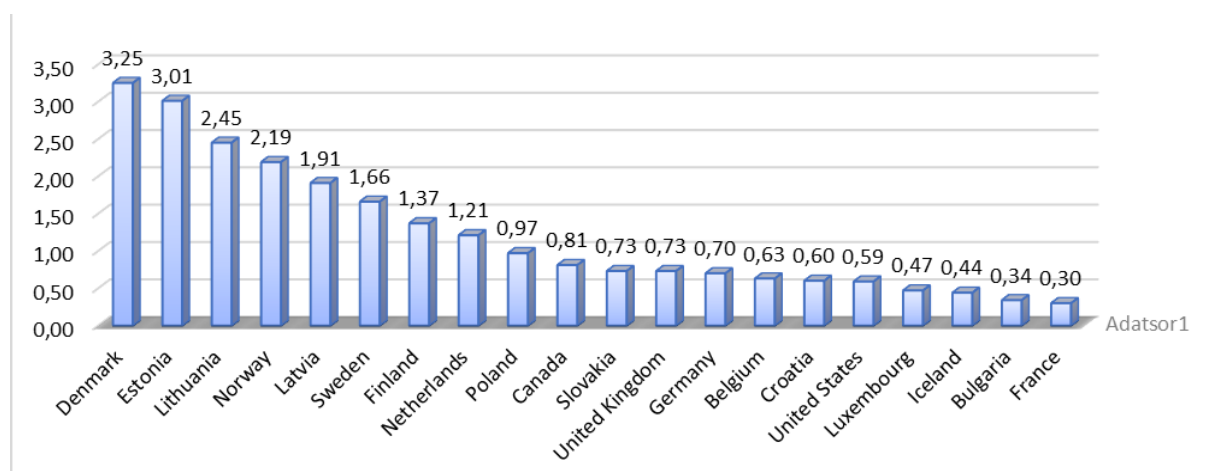
Ország	Pénzügyi támogatás	Humanitárius támogatás	Katonai támogatás	Összesen	Támogatás aránya GDP-hez viszonyítva, %
United States	47,30	3,42	64,62	115,34	0,59
EU (Commission and Council)	81,21	2,85	0	84,06	n/a
Germany	1,45	3,61	20,01	25,07	0,70
United Kingdom	3,78	1,21	14,28	19,27	0,73
Canada	8,42	0,56	4,68	13,66	0,81
Denmark	0,12	0,88	9,95	10,95	3,25
Japan	8,80	1,67	0,06	10,53	0,25
Netherlands	0,72	1,06	8,61	10,39	1,21
Sweden	0,30	0,68	7,94	8,92	1,66
Norway	1,87	1,43	5,62	8,92	2,19
France	0,80	0,80	5,97	7,57	0,30
Poland	0,91	0,50	4,16	5,57	0,81
Finland	0,16	0,25	3,03	3,44	1,37
Belgium	0,05	0,41	2,72	3,18	0,63
Italy	0,41	0,68	1,70	2,79	0,16
Spain	0,47	0,31	1,40	2,18	0,18
Lithuania	0,05	0,18	1,14	1,37	2,45
Switzerland	0,23	0,89	0	1,12	0,17
Australia	0	0,16	0,91	1,07	0,08
Estonia	0,01	0,06	0,87	0,94	3,01

Forrás: [18, 19].

A támogatások GDP-hez viszonyított arányának vizsgálata (1. ábra) lehetővé teszi a donorországok szerepvállalásának intenzitására vonatkozó pontosabb következtetések levonását, mivel ez a mutató nem csupán az abszolút támogatási

volumen nagyságát, hanem annak gazdasági teherbíró képességhez viszonyított relatív súlyát is tükrözi. A támogatások GDP-hez viszonyított aránya alapján megállapítható, hogy a legmagasabb relatív hozzájárulást nem a legnagyobb gazdaságok biztosították, hanem jellemzően kisebb gazdasági teljesítménnyel rendelkező országok. Kiemelkedő példát jelent Dánia, amely támogatása a GDP 3,25%-át tette ki, továbbá Észtország (3,01%), Litvánia (2,45%) és Norvégia (2,19%) is jelentős relatív hozzájárulást biztosított.

A legnagyobb abszolút támogatási volumennel rendelkező donorországok esetében megfigyelhető, hogy a hozzájárulás GDP-hez viszonyított aránya általában mérsékeltebb értéket mutat, ami elsősorban ezen országok jelentős gazdasági teljesítményével magyarázható. Az Egyesült Államok például a legnagyobb összegű támogatást biztosította Ukrajna számára, azonban a támogatás GDP-hez viszonyított aránya 0,59% volt, ami relatív értelemben mérsékelt hozzájárulási szintet jelez. Hasonló tendencia figyelhető meg Németország esetében is, ahol a támogatás volumene jelentős volt, ugyanakkor annak GDP-arányos értéke 0,70%-ot tett ki. Az Egyesült Királyság és Kanada hozzájárulása valamivel magasabb relatív szintet ért el, 0,73%, illetve 0,81% értékkel.

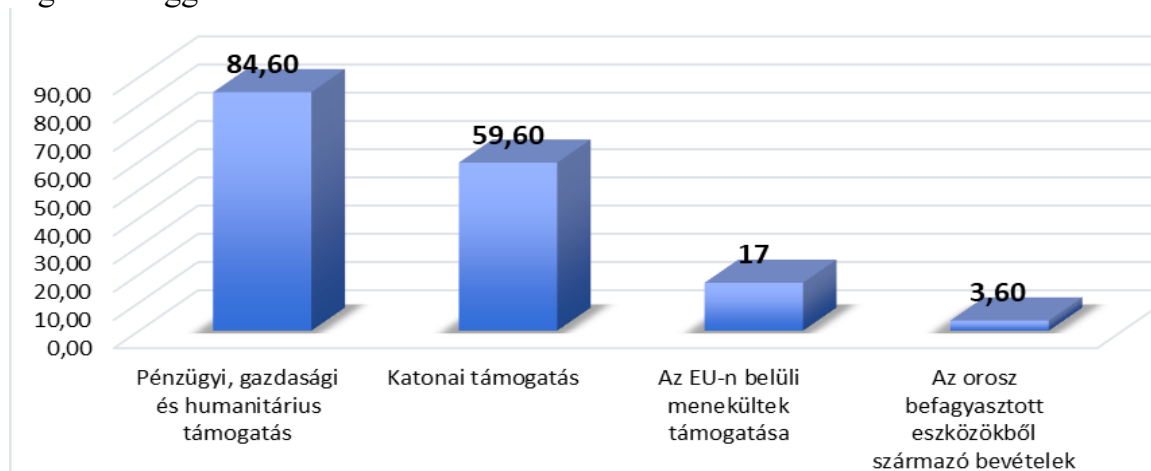
1. ábra. Ukrajnának nyújtott kétoldalú támogatások aránya az adományozó ország bruttó hazai termékéhez (GDP) viszonyítva 2022. január 24. és 2025. december 31. között (20 legnagyobb értékkel bíró ország), %

Forrás: [19]

Az Ukrajnának nyújtott európai uniós támogatások szerkezetének elemzése lehetővé teszi annak feltárását, hogy az EU és a tagállamok milyen prioritások mentén járultak hozzá az ország gazdasági stabilitásának és védelmi képességeinek fenntartásához a vizsgált időszakban. A támogatási formák szerinti megoszlást a 2. ábra szemlélteti.

A 2. ábra adatai alapján megállapítható, hogy az EU és a tagállamok által biztosított támogatások legnagyobb részét a pénzügyi, gazdasági és humanitárius

támogatások tették ki, amelyek volumene elérte a 84,60 milliárd eurót. Jelentős szerepet képviselt továbbá a katonai támogatás is, amely 59,60 milliárd eurót tett ki, és meghatározó hozzájárulást jelentett Ukrajna védelmi kapacitásának fenntartásához. Az EU-n belüli menekültek támogatására fordított források összege 17 milliárd euró volt, míg az orosz befagyasztott eszközökből származó bevételek volumene 3,60 milliárd eurót ért el. Az adatok összességében azt mutatják, hogy az európai támogatási rendszerben a makrogazdasági stabilizációt és a humanitárius segítségnyújtást szolgáló források domináltak, miközben a katonai támogatás szintén jelentős súlyt képviselt a támogatási struktúrán belül. Kárpátalja megyével határos országok által Ukrajna számára nyújtott támogatások elemzése különösen fontos regionális szempontból, mivel ezek az államok közvetlen geopolitikai és gazdasági kapcsolatban állnak a vizsgált térséggel.

2. ábra. Az EU és a tagállamok Ukrajnának nyújtott támogatása 2022–2025-ben, intézkedés típusa szerint, milliárd euróban

Forrás: [20]

A 2. táblázat adatai alapján megállapítható, hogy a legnagyobb volumenű támogatást Lengyelország biztosította, amelynek teljes hozzájárulása elérte az 5,57 milliárd eurót. Ezt követi Szlovákia 0,73 milliárd euróval, majd Románia 0,53 milliárd euróval, míg Magyarország támogatásának összege 0,05 milliárd eurót tett ki a vizsgált időszakban.

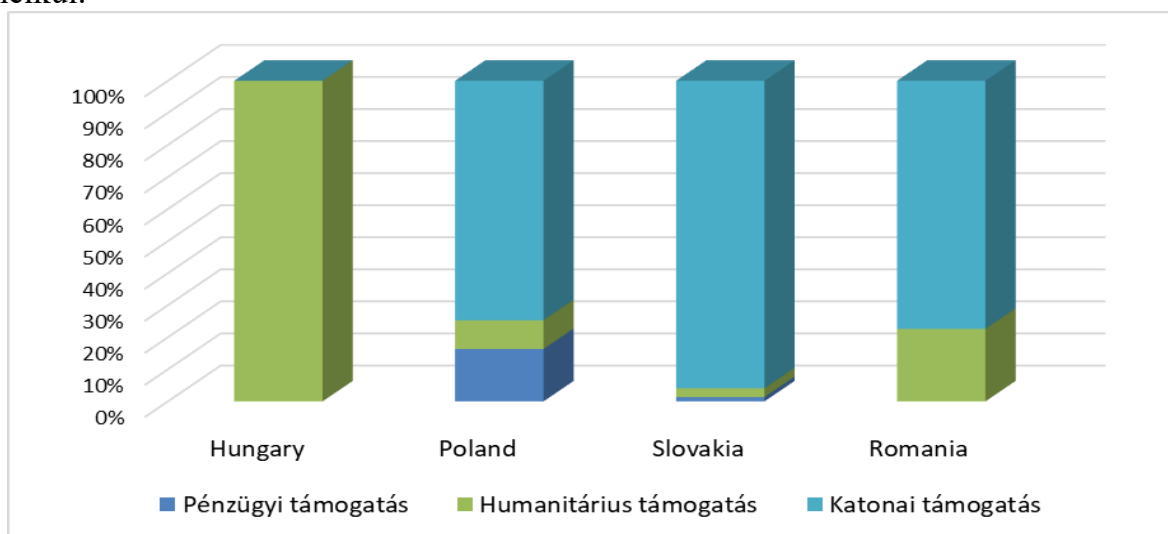
2. táblázat

Kárpátalja megyével határos országok által nyújtott pénzügyi támogatás Ukrajna számára 2022. január 24. és 2025. december 31. között, milliárd euró

Ország	Pénzügyi támogatás	Humanitárius támogatás	Katonai támogatás	Összesen	Támogatás aránya GDP-hez viszonyítva, %
Hungary	0	0,05	0	0,05	0,04
Poland	0,91	0,50	4,16	5,57	0,97
Slovakia	0,01	0,02	0,70	0,73	0,73
Romania	0	0,12	0,41	0,53	0,22

Forrás: [18, 19]

A támogatások szerkezeti megoszlását a 3. ábra szemlélteti, amely rámutat az egyes országok eltérő támogatáspolitikai prioritásaira. Lengyelország esetében a támogatási struktúrában a katonai támogatás domináns szerepet töltött be, amelyet pénzügyi és humanitárius hozzájárulások egészítettek ki. Szlovákia támogatási szerkezetét szintén döntően a katonai támogatás határozta meg, miközben a pénzügyi és humanitárius támogatás aránya viszonylag alacsony maradt. Románia esetében a katonai támogatás mellett a humanitárius támogatás is számottevő súlyt képviselt a teljes támogatási struktúrában belül. Magyarország támogatási szerkezete ugyanakkor jelentősen eltér a többi vizsgált országtól, mivel a rendelkezésre álló adatok alapján kizárólag humanitárius támogatást nyújtott, katonai és pénzügyi támogatás biztosítása nélkül.

3. ábra. Kárpátalja megyével határos országok által Ukrajna számára nyújtott támogatás strukturális elemzése, %

Forrás: saját szerkesztés [18].

Az Ukrajnának nyújtott nemzetközi támogatás országok közötti eloszlásának koncentrációját és egyenlőtlenségi szerkezetét a Lorenz-görbe és a Gini-index módszereivel célszerű vizsgálni, mivel ezek a mutatók lehetővé teszik az erőforrás-eloszlás szerkezeti sajátosságainak kvantitatív és grafikus értelmezését. A számítások az egyes donorországok teljes támogatási volumenének aggregált adatai alapján történtek.

A Lorenz-görbe a vizsgált erőforrás eloszlásának koncentrációját a kumulált országok aránya és a kumulált támogatási volumen aránya közötti kapcsolat segítségével szemlélteti. A jelen elemzésben a vizsgálati egységeket az egyes donorországok, míg a vizsgált erőforrást az Ukrajnának nyújtott összes támogatás volumene jelenti.

Az Ukrajnának nyújtott nemzetközi támogatás országok közötti eloszlásának egyenlőtlenségét vizsgáló elemzés az 1. és 2. táblázatban szereplő adatok alapján készült. A számítások elvégzése során a torzítások elkerülése érdekében az Európai

Unió aggregált támogatási adatai kikerültek az elemzési mintából, mivel azok több tagállam hozzájárulását együttesen tartalmazzák, és így nem teszik lehetővé az országok közötti valós koncentrációs viszonyok pontos értékelését.

Az elemzés adatbázisának kialakítása során az 1. táblázatban szereplő legnagyobb donorországok köre kiegészült az Ukrajnával szomszédos államok támogatási adataival, amelyek a 2. táblázatban kerültek bemutatásra. Ennek eredményeként az elemzésbe bevont országok száma összesen 22 donorországot foglal magában, ami megfelelő statisztikai alapot biztosít a támogatási források koncentrációjának és egyenlőtlenségi szerkezetének vizsgálatához a Lorenz-görbe és a Gini-index módszertani eszköztárának alkalmazásával.

A Lorenz-görbe meghatározásának lépései a következők:

1. Az országok sorba rendezése a teljes támogatási volumen növekvő sorrendjében

2. A kumulált országarány meghatározása:

$$X_i = \frac{i}{n} \quad (1),$$

ahol: X_i – az országok kumulált aránya, i – az adott ország sorszáma a rendezett sorozatban, n – az országok teljes száma;

3. A kumulált támogatási arány meghatározása: a támogatások kumulált összege osztva a teljes összeggel.

$$q_i = \frac{\sum_{j=1}^i y_j}{\sum_{j=1}^n y_j} \quad (2),$$

ahol: q_i – a támogatás kumulált aránya, y_j – a j -edik ország támogatási volumene.

A Lorenz-görbe alakja szemlélteti az eloszlás koncentrációs jellegét: minél nagyobb a görbe eltérése a teljes egyenlőséget jelző átlótól, annál jelentősebb a támogatási források koncentrációja az egyes donorországok között. Az eloszlási egyenlőtlenség mértékének pontosabb számszerűsítése érdekében a vizsgálat során a Gini-index került meghatározásra, amely a Lorenz-görbe és a teljes egyenlőség egyenese közötti terület arányát fejezi ki. A Gini-index alkalmazása lehetővé teszi a támogatási struktúra koncentrációjának objektív összehasonlíthatóságát és kvantitatív értékelését. A Gini-index meghatározása a következő képlet alapján történik:

$$G = 1 - \sum_{i=1}^n (q_i + q_{i-1})(X_i - X_{i-1}) \quad (3),$$

ahol G – Gini-index, X_i – az országok kumulált aránya, q_i – a támogatás kumulált aránya.

A 3. táblázat tartalmazza az összes országot növekvő sorrendbe rendezve, a kumulált ország arányokkal és a kumulált támogatási arányokkal.

A kapott $G=0,681$ érték rendkívül magas koncentrációt és jelentős eloszlási egyenlőtlenséget jelez. Ez igazolja, hogy az Ukrajnának nyújtott támogatások rendszere erősen aszimmetrikus, és nagyfokú függőséget mutat néhány kiemelt donor országtól. A Lorenz-görbe vizuálisan igazolja a támogatások extrém mértékű koncentrációját. A görbe jelentős elhajlása a tökéletes egyenlőség vonalától azt mutatja, hogy a donorországok jelentős része viszonylag csekély mértékben járul

hozzá a teljes támogatási volumenhez, míg a görbe végén tapasztalható meredek emelkedés a rendszerszintű függőséget jelzi a legnagyobb donoroktól. A nemzetközi támogatások a vizsgált időszakban meghatározó szerepet játszottak Ukrajna gazdasági stabilitásának fenntartásában, a költségvetési egyensúly biztosításában, valamint a védelmi képességek működőképességének megőrzésében. A kétoldalú támogatások teljes volumene a vizsgált 22 donorország esetében elérte a 253,59 milliárd eurót, amelyből az Egyesült Államok egyedül 115,34 milliárd eurót biztosított, vagyis a teljes támogatás mintegy 45,5%-át. Ez az arány önmagában is jól jelzi a támogatási struktúra erős koncentrációját és az egyes kulcsdonorok meghatározó szerepét.

A Lorenz-görbe és a Gini-index alapján elvégzett elemzés eredményei ($G = 0,681$) rendkívül magas fokú koncentrációt mutatnak a támogatások országok közötti eloszlásában, ami azt jelenti, hogy Ukrajna finanszírozási forrásai jelentős mértékben néhány vezető donorországtól függenek (lásd 4. ábra). Ez a koncentrációs szerkezet különösen érzékenyvé teszi a támogatási rendszert a nemzetközi gazdasági és geopolitikai környezet változásaira.

3. táblázat

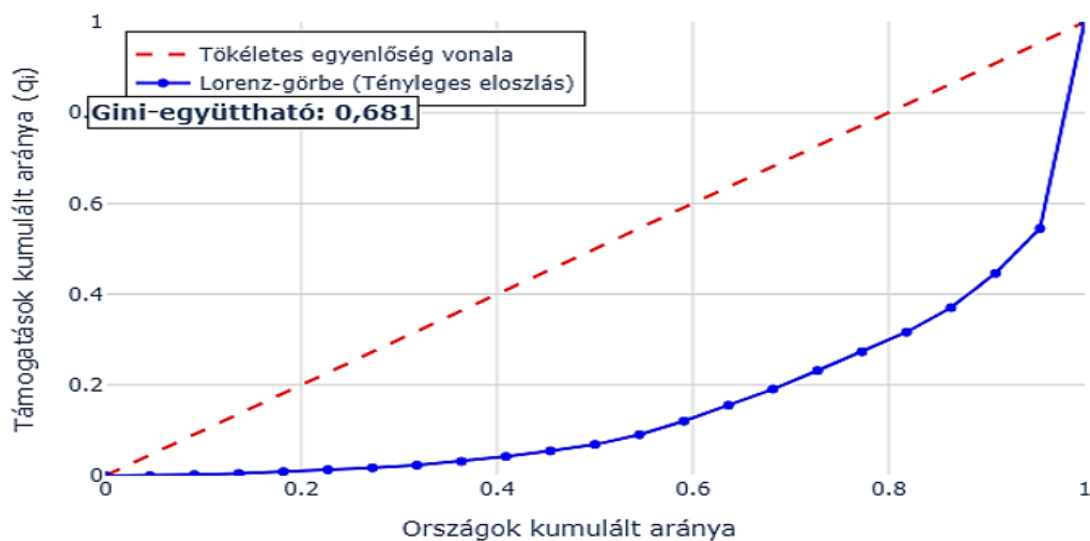
A donor országok támogatásainak kumulált eloszlása

Sorszám (i)	Ország	Támogatás (Y_i)	Kumulált arány (X_i)	Kumulált támogatás (q_i)
1	Magyarország	0,05	0,0455	0,0002
2	Románia	0,53	0,0909	0,0023
3	Szlovákia	0,73	0,1364	0,0052
4	Észtország	0,94	0,1818	0,0089
5	Ausztrália	1,07	0,2273	0,0131
6	Svájc	1,12	0,2727	0,0175
7	Litvánia	1,37	0,3182	0,0229
8	Spanyolország	2,18	0,3636	0,0315
9	Olaszország	2,79	0,4091	0,0425
10	Belgium	3,18	0,4545	0,0551
11	Finnország	3,44	0,5000	0,0686
12	Lengyelország	5,57	0,5455	0,0906
13	Franciaország	7,57	0,5909	0,1204
14	Norvégia	8,92	0,6364	0,1556
15	Svédország	8,92	0,6818	0,1908
16	Hollandia	10,39	0,7273	0,2318
17	Japán	10,53	0,7727	0,2733
18	Dánia	10,95	0,8182	0,3165
19	Kanada	13,66	0,8636	0,3703
20	Egyesült Királyság	19,27	0,9091	0,4463
21	Németország	25,07	0,9545	0,5452
22	Egyesült Államok	115,34	1,0000	1,0000
Összesen		253,59	-	-

Forrás: saját számítás [18] alapján.

Amennyiben a legnagyobb donorországok makrogazdasági instabilitással szembesülnek, költségvetési korlátozások lépnek fel, vagy a globális biztonsági kihívások következtében támogatáspolitikai prioritásaik módosulnak, fennáll annak a kockázata, hogy a támogatási források volumene jelentős mértékben csökkenhet. Ez közvetlen hatást gyakorolhat mind a humanitárius programok finanszírozására, mind a katonai támogatások fenntarthatóságára, valamint az államháztartás külső finanszírozási lehetőségeire.

A kapott eredmények alapján stratégiai jelentőségű feladatként értelmezhető a támogatási források földrajzi és intézményi diverzifikációja, amely hozzájárulhat a külső finanszírozási kockázatok mérsékléséhez.

4. ábra. Lorenz-görbe: Ukrajna nemzetközi támogatásainak elosztása

Forrás: saját szerkesztés.

Ezzel párhuzamosan kiemelt fontosságú az ukrán gazdaság belső finanszírozási potenciáljának erősítése, különösen az exportkapacitások bővítése, a beruházási aktivitás élénkítése, valamint a költségvetési bevételi bázis stabilizálása révén, amelyek hosszabb távon csökkenthetik az ország külső támogatásoktól való strukturális függőségét.

Következtetések és további kutatások kilátásai. Az Ukrajnának nyújtott nemzetközi kétoldalú támogatások szerkezeti elemzése alapján megállapítható, hogy a 2022. január 24. és 2025. december 31. közötti időszakban a támogatások teljes volumene a vizsgálatba bevont 22 donorország esetében elérte a 253,59 milliárd eurót. A támogatási rendszerben meghatározó szerepet játszott az Egyesült Államok, amely önmagában 115,34 milliárd euró támogatást biztosított, ami a teljes támogatási volumen mintegy 45,5%-át tette ki. Ez az arány egyértelműen jelzi a támogatási struktúra magas fokú koncentrációját és a kulcsdonorok domináns szerepét Ukrajna finanszírozásában. A támogatások GDP-arányos vizsgálata azt mutatta, hogy a legnagyobb relatív hozzájárulást nem a legnagyobb gazdasági teljesítménnyel

rendelkező országok biztosították, hanem elsősorban kisebb gazdaságok, különösen Dánia (3,25%), Észtország (3,01%), Litvánia (2,45%) és Norvégia (2,19%). Ez arra utal, hogy a támogatások relatív gazdasági terhelése több esetben jelentősebb volt a kisebb országok esetében, mint a legnagyobb donoroknál. A Lorenz-görbe és a Gini-index alkalmazásával végzett koncentrációs elemzés eredménye ($G = 0,681$) rendkívül magas fokú egyenlőtlenséget mutatott a támogatások országok közötti eloszlásában. A támogatási források ilyen mértékű koncentrációja azt mutatja, hogy Ukrajna külső finanszírozási rendszere jelentős mértékben néhány meghatározó donorországtól függ. Ez a szerkezeti sajátosság növeli annak kockázatát, hogy a legnagyobb donorkor makrogazdasági instabilitása, költségvetési korlátozásai vagy geopolitikai prioritásainak változása esetén a támogatási források volumene jelentősen csökkenhet, ami közvetlen hatást gyakorolhat mind a humanitárius programok finanszírozására, mind a katonai támogatások fenntarthatóságára. A támogatási struktúra regionális sajátosságainak elemzése azt is megmutatta, hogy a Kárpátalja megyével határos országok közül Lengyelország játszotta a legjelentősebb szerepet (5,57 milliárd euró), míg Szlovákia (0,73 milliárd euró) és Románia (0,53 milliárd euró) elsősorban katonai támogatással járult hozzá Ukrajna finanszírozásához. Magyarország támogatási struktúrája ettől eltérő képet mutatott, mivel a vizsgált időszakban kizárólag humanitárius támogatást biztosított (0,05 milliárd euró).

A kapott eredmények alapján stratégiai jelentőségű feladatként értelmezhető a nemzetközi támogatási források földrajzi és intézményi diverzifikációja, valamint az ukrán gazdaság belső finanszírozási potenciáljának erősítése. A jövőbeni kutatások célszerűen kiterjeszthetők a multilaterális támogatások részletes szerkezeti elemzésére, a támogatások időbeli dinamikájának vizsgálatára, valamint a nemzetközi támogatások makrogazdasági stabilitásra és gazdasági növekedésre gyakorolt hosszabb távú hatásainak értékelésére.

Finanszírozás. A kutatás az MTA KOMP-projekt keretében valósult meg.

Összeférhetetlenség. A szerző kijelenti, hogy a publikációval kapcsolatban sem pénzügyi, sem más összeférhetetlenség nem áll fenn, és nem állnak kapcsolatban olyan állami, kereskedelmi vagy non-profit szervezetekkel, amelyek érdekeltnek lehetnének a bemutatott nézőpontban. A cikk megjelentetéséről szóló végső döntést a szerkesztőbizottság azon tagjai hozták meg, akik nem állnak kapcsolatban a szerzővel.

A mesterséges intelligencia használatára vonatkozó nyilatkozat. A szerző a kézirat elkészítése során nem használt mesterségesintelligencia-eszközöket.

Felhasznált források listája

1. Мединська Т. В., Боднарчук І. Л., Олійник Н. Р. Міжнародна допомога як основа повоєнного відновлення економіки України. *Herald of Lviv University of Trade and Economics. Economic Sciences*. 2023. № 73. С. 93–102. DOI: <https://doi.org/10.32782/2522-1205-2023-73-14>
2. Мединська Т. В. Міжнародна фінансова допомога Україні в умовах війни: цілі та перспективи. *Праці Наукового товариства імені Шевченка. Економічний збірник*. 2025. Т. 5. С. 98–110. DOI: <https://doi.org/10.32782/1563-3950-2025-5-5>

3. Прохорова М., Гуменюк Я. Міжнародна фінансова допомога Україні. *Наукові перспективи*. 2023. № 11 (41). DOI: [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2023-11\(41\)-640-651](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2023-11(41)-640-651)
4. Панченко В. А. Роль міжнародної фінансової допомоги у відбудові економіки України в умовах війни. *Економіка, управління та адміністрування*. 2024. № 2 (108). С. 139–143. DOI: [https://doi.org/10.26642/ema-2024-2\(108\)-139-143](https://doi.org/10.26642/ema-2024-2(108)-139-143)
5. Батрак О., Маргасова В. Міжнародна фінансова допомога: вплив на фінансову архітектуру та стійкість публічних фінансів України. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія: економіка та управління*. 2025. № 21. DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2025-21-03-03>
6. Чеберяко О., Герус Д. Вплив міжнародної фінансової допомоги на боргову безпеку України в умовах широкомасштабної війни. *Світ фінансів*. 2025. № 1 (82). С. 69–84. DOI: <https://doi.org/10.35774/SF2025.01.069>
7. Бутенко О. П., Кот О. В., Малахов В. А. Аналіз механізму функціонування ринку гуманітарної допомоги в Україні. *Ефективна економіка*. 2025. № 2. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2025.2.57>
8. Поченчук Г., Кузьмук І. Менеджмент проєктів міжнародної гуманітарної багатопільової фінансової допомоги. *Економіка та суспільство*. 2022. № 44. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-44-13>
9. Sukhobokova O. Humanitarian assistance from the Baltic states to Ukraine at the beginning of Russia's full-scale war against Ukraine (February – May 2022). *European Historical Studies*. 2022. № 21. P. 113–126. DOI: <https://doi.org/10.17721/2524-048x.2022.21.8>
10. Vatamaniuk-Zelinska U., Bundz N. Analytical assessment of the volume of international financial assistance for Ukraine during the war period. *Economics. Finances. Law*. 2023. № 5. P. 52–57. DOI: <https://doi.org/10.37634/efp.2023.5.11>
11. Buriachenko O., Somak O., Golubytskyi S., Kravchenko N., Kravchenko O. International support for Ukraine: evaluating the impact of military, economic, and diplomatic aid. *Revista de Cercetare si Interventie Sociala*. 2025. № 88. P. 151–169. DOI: <https://doi.org/10.33788/rcis.88.10>
12. Freyer E., Lishchynsky I., Lyzun M. The impact of international aid and foreign direct investment on economic growth in Ukraine. *Journal of European Economy*. 2024. Vol. 23, no. 3. P. 379–394. DOI: <https://doi.org/10.35774/jee2024.03.379>
13. Manko D., Ivanchenko O., Ivanchuk V. Legal regulation of the restoration and use of international financial assistance under martial law in Ukraine. *Baltic Journal of Economic Studies*. 2025. Vol. 11, no. 5. P. 223–231. DOI: <https://doi.org/10.30525/2256-0742/2025-11-5-223-231>
14. Bilous V., Ternushchak M. Legal guarantees of financial security for providing aid to Ukraine after the war. *Economics. Finances. Law*. 2022. № 8. P. 5–9. DOI: <https://doi.org/10.37634/efp.2022.8.1>
15. Prypolova L. I., Korniienko V. O. Organizational and legal models of operational implementation of international aid to Ukraine. *Analytical and Comparative Jurisprudence*. 2023. № 4. P. 272–276. DOI: <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2023.04.45>
16. Roshko S., Yurina M. The role of non-governmental organizations in implementing international economic assistance to Ukraine under wartime conditions. *Herald UNU. International Economic Relations and World Economy*. 2025. № 57. DOI: <https://doi.org/10.32782/2413-9971/2025-57-26>
17. Nechayeva I. A., Sosnovskiy M. S. The methods for assessing the impact of international assistance on the resilience of Ukrainian enterprises during wartime. *The Problems of Economy*. 2025. № 3 (65). P. 202–207. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-0712-2025-3-202-207>
18. Bilateral aid allocations to Ukraine between January 24, 2022, and December 31, 2025, by donor and type. *Statista*. 2026. URL: <https://www.statista.com/statistics/1303432/total-bilateral-aid-to-ukraine/> (letöltés dátuma: 20.04.2026).

19. Bilateral aid allocations to Ukraine as a share of donor country's gross domestic product (GDP) between January 24, 2022, and December 31, 2025, by country. *Statista*. 2026. URL: <https://www.statista.com/statistics/1303450/bilateral-aid-to-ukraine-in-a-percent-of-donor-gdp/> (letöltés dátuma: 20.04.2026).
20. Total aid expenditure to Ukraine by the EU and member states from 2022 to July 2025. *Statista*. 2026. URL: <https://www.statista.com/statistics/1500418/eu-member-states-aid-ukraine/> (letöltés dátuma: 20.04.2026).

References

1. Medynska, T. V., Bodnariuk, I. L., & Oliinyk, N. R. (2023). International aid as the basis for the post-war recovery of Ukraine's economy. *Herald of Lviv University of Trade and Economics. Economic Sciences*, (73), 93–102. <https://doi.org/10.32782/2522-1205-2023-73-14> [in Ukrainian].
2. Medynska, T. V. (2025). International financial assistance to Ukraine under wartime conditions: Goals and prospects. *Pratsi Naukovoho tovarystva imeni Shevchenka. Ekonomichniy zbirnyk*, (5), 98–110. <https://doi.org/10.32782/1563-3950-2025-5-5> [in Ukrainian].
3. Prokhorova, M., & Humeniuk, Ya. (2023). International financial assistance to Ukraine. *Naukovi perspektyvy*, 11(41). [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2023-11\(41\)-640-651](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2023-11(41)-640-651) [in Ukrainian].
4. Panchenko, V. A. (2024). The role of international financial assistance in the reconstruction of Ukraine's economy under wartime conditions. *Ekonomika, upravlinnia ta administruvannia*, 2(108), 139–143. [https://doi.org/10.26642/ema-2024-2\(108\)-139-143](https://doi.org/10.26642/ema-2024-2(108)-139-143) [in Ukrainian].
5. Batrak, O., & Marhasova, V. (2025). International financial assistance: Impact on the fiscal architecture and resilience of Ukraine's public finances. *Problemy suchasnykh transformatsii. Seriya: ekonomika ta upravlinnia*, (21). <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2025-21-03-03> [in Ukrainian].
6. Cheberiko, O., & Herus, D. (2025). The impact of international financial assistance on Ukraine's debt security under conditions of full-scale war. *Svit finansiv*, 1(82), 69–84. <https://doi.org/10.35774/SF2025.01.069> [in Ukrainian].
7. Butenko, O. P., Kot, O. V., & Malakhov, V. A. (2025). Analysis of the functioning mechanism of the humanitarian aid market in Ukraine. *Efektivna ekonomika*, (2). <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2025.2.57> [in Ukrainian].
8. Pochenchuk, H., & Kuzmuk, I. (2022). Project management of international humanitarian multi-purpose financial assistance. *Ekonomika ta suspilstvo*, (44). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-44-13> [in Ukrainian].
9. Sukhobokova, O. (2022). Humanitarian assistance from the Baltic states to Ukraine at the beginning of Russia's full-scale war against Ukraine (February – May 2022). *European Historical Studies*, (21), 113–126. <https://doi.org/10.17721/2524-048x.2022.21.8>
10. Vatamaniuk-Zelinska, U., & Bundz, N. (2023). Analytical assessment of the volume of international financial assistance for Ukraine during the war period. *Economics. Finances. Law*, (5), 52–57. <https://doi.org/10.37634/efp.2023.5.11>
11. Buriachenko, O., Somak, O., Golubytskyi, S., Kravchenko, N., & Kravchenko, O. (2025). International support for Ukraine: Evaluating the impact of military, economic, and diplomatic aid. *Revista de Cercetare si Interventie Sociala*, (88), 151–169. <https://doi.org/10.33788/rcis.88.10>
12. Freyer, E., Lishchynsky, I., & Lyzun, M. (2024). The impact of international aid and foreign direct investment on economic growth in Ukraine. *Journal of European Economy*, 23(3), 379–394. <https://doi.org/10.35774/jee2024.03.379>
13. Manko, D., Ivanchenko, O., & Ivanchuk, V. (2025). Legal regulation of the restoration and use of international financial assistance under martial law in Ukraine. *Baltic Journal of Economic Studies*, 11(5), 223–231. <https://doi.org/10.30525/2256-0742/2025-11-5-223-231>

14. Bilous, V., & Ternushchak, M. (2022). Legal guarantees of financial security for providing aid to Ukraine after the war. *Economics. Finances. Law*, (8), 5–9. <https://doi.org/10.37634/efp.2022.8.1>
15. Prypolova, L. I., & Korniienko, V. O. (2023). Organizational and legal models of operational implementation of international aid to Ukraine. *Analytical and Comparative Jurisprudence*, (4), 272–276. <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2023.04.45>
16. Roshko, S., & Yurina, M. (2025). The role of non-governmental organizations in implementing international economic assistance to Ukraine under wartime conditions. *Herald UNU. International Economic Relations and World Economy*, (57). <https://doi.org/10.32782/2413-9971/2025-57-26>
17. Nechayeva, I. A., & Sosnovskiy, M. S. (2025). The methods for assessing the impact of international assistance on the resilience of Ukrainian enterprises during wartime. *The Problems of Economy*, 3(65), 202–207. <https://doi.org/10.32983/2222-0712-2025-3-202-207>
18. Statista. (2026). Bilateral aid allocations to Ukraine between January 24, 2022, and December 31, 2025, by donor and type. <https://www.statista.com/statistics/1303432/total-bilateral-aid-to-ukraine/>
19. Statista. (2026). Bilateral aid allocations to Ukraine as a share of donor country's gross domestic product (GDP) between January 24, 2022, and December 31, 2025, by country. <https://www.statista.com/statistics/1303450/bilateral-aid-to-ukraine-in-a-percent-of-donor-gdp/>
20. Statista. (2026). Total aid expenditure to Ukraine by the EU and member states from 2022 to July 2025. <https://www.statista.com/statistics/1500418/eu-member-states-aid-ukraine/>

Отримано:	21.04.2026	Beérkezett:	2026.04.21	Received:	21.04.2026
Прийнято до друку:	07.05.2026	Elfogadva:	2026.05.07	Accepted:	07.05.2026
Опубліковано:	29.05.2026	Megjelent:	2026.05.29	Published:	29.05.2026